

Universiteit
Leiden

Legitimiteit onder de Loep

Brochure van het

EXPERTISECENTRUM POLITIEKE LEGITIMITEIT

Universiteit Leiden

Mei 2017

Inhoud

Legitimiteit: brandpunt van Leidse expertise.....	3
Voorbeelden van wetenschappers en hun expertise.....	4
Veiligheid, terrorisme en democratie	4
Het parlementair stelsel	4
De rechtsstaat en het bestuursrecht.....	5
Innovatief dataonderzoek	6
Opdrachtonderzoek, hoe werkt het?	7

Legitimiteit: brandpunt van Leidse expertise

De Universiteit Leiden heeft op vier faculteiten (waarvan drie in Leiden en één in Den Haag) een indrukwekkende expertise in huis op het gebied van 'politieke legitimiteit'. Onze onderzoekers houden zich bijvoorbeeld bezig met internationale conflictoplossing, de positie van veiligheidsdiensten, democratische vernieuwing en de toekomst van politieke partijen, de legitimiteit van de rechterlijke macht, enzovoort.

Deze onderzoekers zijn sinds 2010 samengebracht binnen het profileringsgebied Politieke Legitimiteit, waarin de Universiteit Leiden hen heeft gestimuleerd om vernieuwend, vaak multi- en interdisciplinair onderzoek te doen. Het actieve netwerk dat hiervan het resultaat is, en dat zich over de vier faculteiten uitstrekt, heeft per 2017 een expertisecentrum voortgebracht. Dit expertisecentrum heeft als doel om de maatschappelijke vraag naar wetenschappelijk onderzoek in kaart te brengen en actief vraaggericht onderzoek op te zetten, in samenwerking met enerzijds de onderzoekers en anderzijds maatschappelijke en overheidsinstanties die behoefte hebben aan nieuw onderzoek naar (onderwerpen gelieerd aan) politieke legitimiteit.

In deze brochure leggen wij uit hoe opdrachtonderzoek in zijn werk kan gaan. Ook geven wij voorbeelden van verschillende onderwerpen die vallen onder het thema 'politieke legitimiteit' en van enkele bijbehorende onderzoekers die hun expertise zouden kunnen inzetten voor vraaggericht (opdracht)onderzoek. Het expertisecentrum bemiddelt in het opstellen van aanvragen en onderzoeksopdrachten om de samenwerking tussen opdrachtgever en uitvoerende onderzoeker(s) te vergemakkelijken.

Prof. dr. Wim Voermans & dr. Geerten Waling
Coördinatoren Expertisecentrum Politieke Legitimiteit

Leiden, 1 mei 2017

Voorbeelden van wetenschappers en hun expertise

Veiligheid, terrorisme en democratie

Prof. dr. Edwin Bakker (Faculty of Governance and Global Affairs)

- Terrorisme en contraterrorisme, directeur Institute of Security and Global Affairs

Dr. Constant Hijzen (Faculty of Governance and Global Affairs)

- Veiligheidsdiensten, Commissie Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (Tweede Kamer), nationale veiligheid en democratie

Prof. dr. Afshin Ellian (Leiden Law School)

- De noodtoestand in historisch en rechtsfilosofisch perspectief

Het parlementair stelsel

Prof. dr. Ingrid van Biezen (Faculteit Sociale Wetenschappen)

- De toekomst van politieke partijen

Dr. Tom Louwerse (Faculteit Sociale Wetenschappen)

- Verkiezingen & peilingen, Peilingwijzer

Dr. Bastiaan Rijpkema (Leiden Law School)

- Weerbare democratie, antidemocratische partijen, partijwetgeving

Dr. Diederik Smit (Faculteit Geesteswetenschappen)

- Geschiedenis van het Binnenhof, parlementaire cultuur

Dr. Hans Vollaard (Faculteit Sociale Wetenschappen)

- Consensuspolitiek, lokale politiek

Prof. dr. Henk te Velde (Faculteit Geesteswetenschappen)

- Parlementaire geschiedenis, retoriek en semantiek in het parlement, populisme

Dr. Adriaan van Veldhuizen (Faculteit Geesteswetenschappen)

- Het ontstaan van politieke partijen, de geschiedenis van de sociaaldemocratie

Dr. Cynthia van Vonno (Faculteit Sociale Wetenschappen)

- Politieke partijen, fractiediscipline en interne democratie & partijcultuur

Prof. dr. Wim Voermans (Leiden Law School)

- Verpersoonlijking van de politiek, staatsrecht

Dr. Geerten Waling (Faculteit Sociale Wetenschappen/Geesteswetenschappen)

- Partijvorming (negentiende eeuw), ontwikkeling parlementair stelsel, individueel mandaat (kiezersdemocratie) versus partijbelang (partijendemocratie)

De rechtsstaat en het bestuursrecht

Dr. Geerten Boogaard (Leiden Law School)

- De rol van de rechter in politieke besluitvorming (bijv. de Urgenda-zaak), de Grondwet, lokale politiek, democratische vernieuwing

Dr. Hans-Martien ten Napel (Leiden Law School)

- Religie en het recht (godsdienstvrijheid), de rechtsstaat vs. de democratie, de christendemocratie

Innovatief dataonderzoek

De Universiteit Leiden heeft ooit aan de wieg gestaan van het inmiddels onafhankelijke Parlementair Documentatiecentrum (PDC) in Den Haag, dat omvangrijke databestanden heeft aangelegd van data uit de Eerste en Tweede Kamer, zoals personalia, wet- en regelgevingsprocessen, Kamervragen, moties, enzovoort. Het PDC huisvest diverse politieke experts, maar ook programmeurs en data-analisten. De universiteit werkt geregeld en met veel succes samen met het PDC om deze data te vergaren, te ordenen en kwantitatief en kwalitatief te analyseren.¹

Tevens maakt de Universiteit Leiden nationaal en internationaal furore met het Leiden Center of Data Science (LCDS), waar innovatieve methoden zijn ontwikkeld voor data-analyse van vooral grote (big-)databestanden. Programmeurs van het LCDS werken nauw samen met onderzoekers van verschillende faculteiten en disciplines om onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden die tot voor kort onbeantwoordbaar leken. Deze kennis, vaardigheden en software kunnen ook worden ingezet voor opdrachtonderzoek naar politieke legitimiteit.

¹ Zie bijvoorbeeld de notitie 'De campagne begint vroeg dit jaar' (juni 2016), een onderzoek naar de verpersoonlijking van de politiek op basis van duizenden Kamervragen en moties: <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/rechtsgeleerdheid/instituut-voor-publiekrecht/de-campagne-begint-vroeg-dit-jaar---notitie-12-juni-2016.pdf>.

Opdrachtonderzoek, hoe werkt het?

Bedrijven, overheden en maatschappelijke instanties hebben veel behoefte aan wetenschappelijk onderzoek om hun werk verdieping te geven, om pijnpunten bloot te leggen of om toekomstanalyses te maken. Echter, weinigen weten hoe ze dit wetenschappelijk onderzoek kunnen laten uitvoeren en hoe dit op maat aangeleverd kan worden. Wie is waarin gespecialiseerd? Wat kan een opdrachtgever verwachten van opdrachtonderzoek door wetenschappers aan een universiteit?

Gelukkig heeft de Universiteit Leiden nu voor het thema ‘politieke legitimiteit’ – en alle aanverwante en onderliggende onderwerpen – een Expertisecentrum waaraan u concrete onderzoeksvragen, maar ook minder gepolijste onderzoeksideeën, voor kunt leggen. Wij kennen als geen ander de mogelijkheden voor opdrachtonderzoek bij de verschillende disciplines en faculteiten van de Universiteit Leiden. We leggen graag voor u contact met de betreffende wetenschapper(s) en werken samen met u en hem/haar/hen een onderzoeksplan uit. Als dit vorm heeft gekregen stellen wij ook een offerte op en begeleiden wij de verdere uitvoering en afronding van het onderzoek. Mogelijke uitkomsten zijn rapporten, papers, *research proposals*, artikelen of andere publicaties. Wij bemiddelen tussen opdrachtgever en uitvoerder, waarbij wij waken over de belangen van beide partijen, zodat wetenschappelijke integriteit en opdrachtonderzoek goed samengaan.